

De Jodenvervolging

Als de wieken konden praten

Op 10 mei 1940 vielen Duitse troepen Nederland binnen. De oorlog die volgde duurde vijf dagen. Daarna gaf Nederland zich over.

Onderduiken

Uit angst voor deportaties, besloten Joden zich voor het Duitse Nazi-bestuur te verbergen. Zij doken onder bij niet-Joodse Nederlanders.

Ilse Lindheimer uit Tienhoven verstopte zich met haar ouders bij hun burens. Die hadden achter in de tuin een hok voor twee varkens, waarin de buurman een plek maakte waar zij zich tijdens razzia's konden verstoppen. Het stonk er natuurlijk wel, maar daardoor was het wel een goede plek om je te verbergen. Ilse en haar ouders hebben de Tweede Wereldoorlog overleefd.

Nederland bezet

Op 10 mei 1940 vielen Duitse troepen Nederland binnen. De oorlog die volgde duurde 5 dagen. Daarna gaf Nederland zich over.

In het begin van de bezetting bleef er veel hetzelfde, maar hoe langer het duurde, hoe meer maatregelen er werden opgelegd. Eerst mochten Nederlanders niet meer zonder ID-kaart de straat op, daarna werd het bestuur aan banden gelegd. In Maarssen werd de gemeenteraad opgeheven en een Duitsgezinde burgemeester aangesteld. Kranten, waaronder De Magneet, konden niet langer schrijven wat zij wilden en Nederlandse mannen tussen de 18 en 45 jaar werden naar Duitsland gestuurd om daar te werken.

De bezetting duurde uiteindelijk 5 jaar. Maarssen werd in mei 1945 door Canadese troepen bevrijd.

Anti-joodse maatregelen

Na de bezetting van Nederland nam Duitsland maatregelen tegen Joden. Bij bioscopen, cafés, markten, theaters en in parken kwamen bordjes te hangen: 'Voor Joden verboden'. Vanaf mei 1942 werden Joden verplicht om op hun kleding een gele davidster te dragen, zodat iedereen op straat kon zien wie Joods was en wie niet.

Joodse gezinnen kregen een oproep dat ze hun koffers moesten pakken om in het oosten te gaan werken. Ze werden uit hun huizen gehaald en op de trein gezet naar het doorgangskamp Westerbork in Drenthe. Van daaruit werden zij naar concentratiekampen elders gebracht. Meer dan 100.000 Nederlandse Joden zijn tijdens de Tweede Wereldoorlog gedood.

De Trouwe Wachter

Er zaten veel onderduikers in het poldergebied rond Maarssen. Daarom waren er geregeld zoekacties door Duitse soldaten. Om onderduikers te waarschuwen dat er een zoekactie stond te beginnen, zette de molenaar van de molen aan de Dwarsdijk bij onraad de wieken schuin. Dan wist iedereen dat er gevaar dreigde en dat je je moest verstoppen. Men besloot na de Tweede Wereldoorlog de molen 'De Trouwe Wachter' te noemen.

Historisch onderzoek: opdrachten

De Trouwe Wachter

Lees eerst de teksten op het informatievel. Daarna beantwoord je de vragen. De eerste twee vragen kun je met elkaar doen, de laatste twee vragen beantwoord je voor jezelf.

1

Veel Joden doken onder in de plattelandsgebieden, zoals bij Tienhoven. Waarom zou het makkelijker zijn geweest om je op het platteland te verschuilen dan in de stad?

2

Na de Tweede Wereldoorlog heeft de molen de naam De Trouwe Wachter gekregen.

a. Kun je bedenken waarom de molen die naam zou hebben gekregen?

b. Kun jij een andere naam verzinnen voor de molen?

3

Stel je voor dat jij met je familie zou moeten onderduiken. Welke schuilplaats zou jij dan het minst prettig vinden? Leg je antwoord uit.

☐ Een kleine schuilplaats	☐ Een gehorige schuilplaats
☐ Een schuilplaats waar het stinkt	☐ Een donkere schuilplaats

4

Wie of wat verdient er in deze geschiedenis volgens jou een monument? Leg je antwoord uit.

☐ De molen	☐ De helpers van de onderduikers
☐ De onderduikers	☐ Iets of iemand anders
☐ De molenaar	
